

Uengnatge Musical Gran Mitjà 2

Lluïsa Alegre
Àngels Arnaus
Josep Baucells
Xavier Boliart
Francesca Galofré
Xavier Torns

DINSIC
PUBLICACIONS MUSICALS, S.L.

LLENGUATGE MUSICAL GRAU MITJÀ 2

1a edició: setembre 97

1a reimpressió: juny 2000

2a reimpressió: juliol 2005

Disseny coberta: Lluïsa Jover

Maquetació: DINSIC GRÀFIC

© DINSIC Publicacions Musicals, S.L. – Santa Anna, 10 - E 3a – 08002 Barcelona
Ll. Alegre, À. Arnaus, J. Baucells, X. Boliart, F. Galofré i X. Torns.

Imprès a: Impulso, Global Solutions S.A.

Rda. de Valdecarrizo 23

28760 Tres Cantos (Madrid)

Dipòsit Legal: B - 28.793 - 2005

ISBN: 978-84-86949-63-1

La reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, comprènent-hi la reprografia i el tractament informàtic, com també la distribució d'exemplars mitjançant lloguer i préstec, resten rigorosament prohibides sense l'autorització expressa de l'editor o entitat delegada, i estaran sotmeses a les sancions establertes per la llei.

DISTRIBUEIX: DINSIC Distribucions Musicals, S.L.
Santa Anna, 10 - E 3a – 08002 Barcelona
tel. 93 318.06.05 – fax 93 412.05.01
e-mail: dinsic@dinsic.com
www.dinsic.es - www.dinsic.com

Llibre presentat al Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya per a la seva homologació, amb data de presentació 25 d'agost de 1997.

Presentació

Després de la publicació del llibre *Llenguatge Musical de Grau Mitjà 1* el setembre de 1996, l'editorial i l'equip d'autors es van plantejar la realització del llibre *Llenguatge Musical de Grau Mitjà 2* que avui teniu a les mans.

El nostre objectiu continua sent el mateix: proporcionar un material útil als professors i alumnes de grau mitjà, en el qual puguin trobar totes aquelles lectures que a vegades el professor no té temps de buscar i presentar de manera prou adequada als seus alumnes, un guió del programa del curs i molts exercicis sobre les diverses temàtiques.

Amb aquest segon llibre per al segon curs completem els materials del primer cicle de llenguatge musical de grau mitjà.

Molt probablement serà l'últim llibre amb aquestes característiques globalitzadores per a l'assignatura que la nostra editorial publiqui en aquesta línia.

Considerem que, malgrat que el currículum de grau mitjà preveu l'existència de l'assignatura de llenguatge musical fins al segon cicle, és a dir, durant dos cursos més, cal canviar el tipus de materials tenint en compte el nivell de dificultat tècnica plantejada en la pròpia assignatura.

No cal dir-vos que seguim desitjant i demanant-vos que no en feu fotocòpies. Si volem publicacions per a l'ensenyament musical en català, les hem de fer possibles entre tots.

Bona feina al grau mitjà amb el nostre segon llibre.

Estructura formal del llibre

Aquest segon llibre, igual que el primer, està organitzat en sis parts temàtiques, presents cada una d'elles, al seu torn, en les vuit unitats que l'estructuren:

Lectura
Ritme
Entonació-Oïda
Harmonia
Anàlisi i creativitat
Exercicis diversos

El comentari de cada una d'aquestes parts el trobareu en la presentació del primer llibre, on també podeu trobar les observacions sobre la lectura.

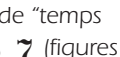

Al final també hi ha uns resums teòrics que recullen els elements que creiem que han d'haver quedat perfectament aclarits en acabar aquest segon any de grau mitjà.

Observacions a l'apartat d'harmonia:

Per a l'ús del xifrat de l'apartat d'Harmonia s'ha utilitzat el xifrat més comú i senzill possible.

Segurament no és del tot complet, per tant, deixem a la mà del professor, aprofundir i completar tot el que calgui.

Quadre de continguts

UNITAT		Ritme	Entonació-Oïda	Harmonia	Anàlisi
1	Octubre	Repàs del curs anterior.	Repàs tonalitats; 4 alteracions. Sèrie d'interval sense ref. tonal. Lectures amb canvi de clau: Ex. memorització melòdica. Dictats a 1 i a 2 veus. Escala del curs anterior. Transport a la 2a superior.	Funcions tonals I-IV-V (repàs). Cadències: Autènt. i Semicad. (repàs). Encadenaments a 4 veus. Notes estranyes (repàs).	Primària. Forma binària-ternària. Anàlisi de fraseig (anacrúsic, tètic, acèfal, masculí, femení, suspensiu i conclusiu). Anàlisi cadencial.
2	Novembre	Compassos simples amb denominador 4 i compassos compostos amb denominador 8. (incloent-hi)	Lectures amb canvi de mode M-m (repàs tons homònims). L'interval de 5a augm. Transport a la 3a inferior. Lectures amb canvi de clau: Do ₃ -Sol / Do ₄ -Fa	Funcions tonals I-IV-V. 7a Dominant: estat fonamental. Encadenaments a 4 veus.	Tema amb variacions. Característiques de cada variació. Notes estranyes.
3	Desembre	Compassos d'amalgama "tradicionals" Compassos de "temps desiguals" (figures fins a)	Lectures fins a 5 alteracions: Si M-sol# m/ Reb M-Sib m. Canvi de mode en tons diferents. Transport a la 2a superior/inferior Cadències.	Funcions tonals I-IV-V-V ₇ . 7a Dominant: estat fonamental. Notes estranyes: anticipacions.	Suite/Suite moderna. Continuació del treball de claus instrumentals. Agrupacions instrumentals.
4	Gener	Compassos simples amb denominador 2 i compostos amb denominador 4 (incloent-hi)	Lectures fins a 6 alteracions. Fa# M-re# m/Solb M-mib m. Lectures amb doble alt. Enharmonies. Escala mixtes del Major. L'interval de 7a dism.	Funcions tonals I-IV-V-V ₇ . 7a Dominant: 1a inversió. El cadencial. Encadenaments a 4 veus.	Altres formes simples: estudi, nocturn, preludi, etc. Característiques rítmiques, melòdiques, harmòniques dinàmiques.
5	Febrer	Canvis de compàs simple=compost i vice-versa. Temps=temps. Part de temps=part de temps. Canvi de moviment.	Lectures per treballar la modulació. Entonació d'acords de 7a M-m. Escala menor mixta.	Funcions tonals I-IV-V-V ₇ . 7a Dominant: 2a inversió. Notes estranyes: "apog-giatures". Encadenaments a 4 veus.	La forma sonata: exposició, desenvolupament i reexposició. Coda.
6	Març	Compassos compostos amb denominador 16 (incloent-hi) Lectura harmònica a 1 i 2 pentagrames.	Lectures amb modulació a la Dominant. Clau de Do 1a. Ent. acords 7a dism. Transport a la 2a superior/inferior i 3a superior/inferior.	Funcions tonals I-IV-V-V ₇ -II-VI. Cadència trencada V-VI. Ampliació de la funció de SD.	El concert. Característiques formals. Paper de l'orquestra. Instruments solistes. Instruments transpositors.
7	Abril	Doset, quatret, cinquet i septet.	Lectures modulació tons veïns. Entonació d'acords de 7a M-m-dism. (inversions incloses)	Funcions tonals I-IV-V-V ₇ -II-VI. Cadència plagal IV-I Cadència plagal amb la 6a afegida.	Simfonia. Continuació de la lectura instrumental. Observació de les claus i els instruments transpositors.
8	Maig	Repàs general amb la inclusió d'accents asimètrics.	Lect. modulació a tons llunyans. Lect. polifòniques antigues. Entonació d'acords augmentats amb 7a M.	Funcions tonals I-IV-V-V ₇ -II-VI. Baix xifrat. Encadenaments per a 4 veus: regles.	Petita fuga.

UNITAT 6

1 Mirten núm. 10

R. Schumann

Rasch, nach und nach heftig

Ich bin ge-kom-men in's Nie - der-land, o weh, o weh, o

weh! So aus - ge-plün - dert ha-ben sie mich, dass ich vor Hun-ger ver - geh'. So

war's in mei - nem Hoch - land nicht, o weh, o weh, o weh! Ein hoch-be - glück-ter

Weib als ich, war nicht auf Thal und Höh', denn da - mals hatt' ich zwan-zig Küh', o

weh, o weh, o weh! die ga - ben Milch und But - ter mir, und wei - de - ten im

Klee, und sechs - zig Scha - fe hatt' ich dort, o weh, o weh, o weh! die

wärm - ten mich mit wei - chem Vliess, bei Frost und Win - ter - schnee. Es könn - te Kein' im

gan - zen Clan sich grö - ssern Glü - ckes freu'n; denn Do - nald war der schön - ste Mann, und

Do - nald, der war mein. — So blieb's, — so blieb's bis Char - lie Stu - art kam, Alt -

Schott - land zu — be - frei'n, — da muss - te Do - nald sei - nen Arm ihm und dem Lan - de

leih'n. Was sie be - field, wer weiss es nicht? dem Un - recht wich das Recht und

auf Cul - lo - dens blut - gem Feld er - la - gen Herr und Knecht — O dass ich kam in's

Nie - der - land, o weh, o weh, o weh! — nun giebt's kein un - glück - sel' - ger Weib vom

The first system of the musical score for 'Niederland'. It features a vocal line in treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#) and a piano accompaniment in grand staff (treble and bass clefs). The vocal line begins with a melodic phrase, followed by a series of eighth notes. The piano accompaniment consists of chords and moving lines in both hands.

Hoch - land bis zur See!

The second system of the musical score. The vocal line continues with a melodic phrase, followed by a series of eighth notes. The piano accompaniment continues with chords and moving lines in both hands. A dynamic marking of *p* (piano) is present in the piano part.

The third system of the musical score. The vocal line continues with a melodic phrase, followed by a series of eighth notes. The piano accompaniment continues with chords and moving lines in both hands. A dynamic marking of *p* (piano) is present in the piano part.

2 Ària de la cantata "Mer Han"

J. S. Bach

3 Ària "Was mir behagt" ⁽¹⁾

J. S. Bach

4 Concert per a violoncel

C. Saint-Saëns

The musical score is written for a piano and a soloist. It is in 3/4 time and has a key signature of one sharp (F#). The score is divided into four systems. The piano part is in the left hand, and the soloist part is in the right hand. The tempo is marked 'f' (forte) and 'p' (piano). The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings.

System 1: The piano part starts with a series of eighth notes, followed by a rest. The soloist part starts with a series of eighth notes, followed by a rest. The piano part has a dynamic marking of *f* (forte) and *p* (piano). The soloist part has a dynamic marking of *f* (forte).

System 2: The piano part continues with eighth notes. The soloist part continues with eighth notes. The piano part has a dynamic marking of *f* (forte) and *p* (piano). The soloist part has a dynamic marking of *f* (forte).

System 3: The piano part continues with eighth notes. The soloist part continues with eighth notes. The piano part has a dynamic marking of *f* (forte) and *p* (piano). The soloist part has a dynamic marking of *f* (forte).

System 4: The piano part continues with eighth notes. The soloist part continues with eighth notes. The piano part has a dynamic marking of *f* (forte) and *p* (piano). The soloist part has a dynamic marking of *f* (forte) and *mf* (mezzo-forte).

5 Ridente la calma (1)

W. A. Mozart

Larghetto

Ri - den - te la cal - ma nell' al - ma si

de - sti, nell' al - ma si de - sti, ne

re - sti un se - gno di sde - gno e ti - mor. Ri - den - te la

cal - ma nell' al - ma si de - sti; ne re - sti più se - gno di

f *p* *cresc.* *f*

DINIC - MF - GM 2

Fotocopiar els llibres és il·legal

sde - gno e ti - mor, ne re - sti più se - gno di sde - gno e ti -

mor, di sde - gno e ti - mor. Tu

f *p* *cresc.* *f* *p*

vie - ni frat - tan - to a strin - ger mio be - ne, le

dol - ce ca - te - ne si gra - te al mio cor, _____ si

f *p*

D.C. al

gra - te al mio cor, si gra - te al mio cor. Ri -

fp

Coda **Fine**

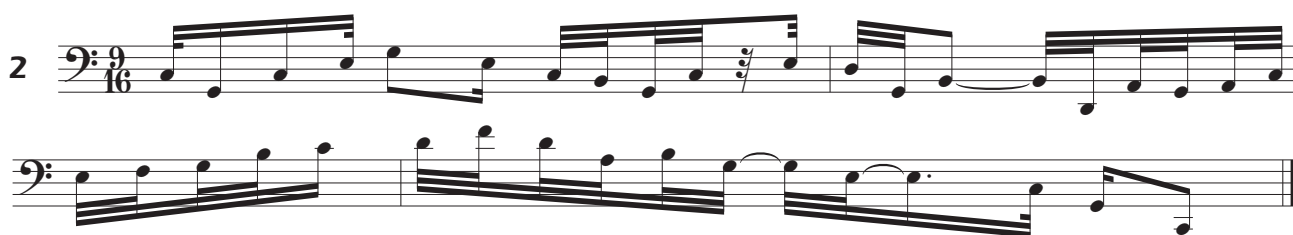

mor.

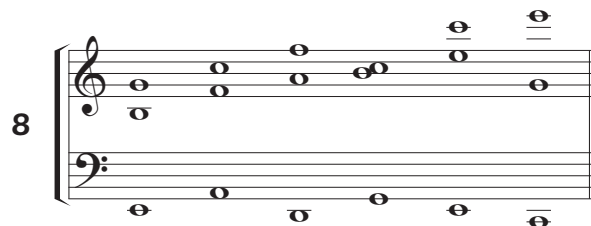
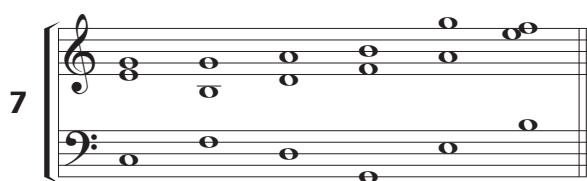
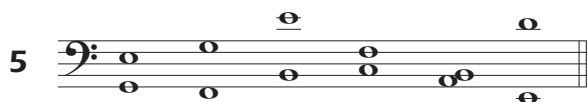
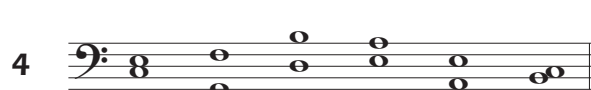
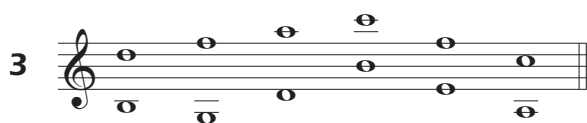
cresc.

f

Ritme

Lectura harmònica:

9

10

11

12

13

14

15

16

Exercicis de lectura rítmica:

1

2

3

Exercicis

1. Quina nota és la sensible del to de:

Do menor? ____ Sol \sharp menor? ____ Re \sharp menor? ____ Do \flat Major? ____

2. Quina nota és la subdominant dels tons:

Mi \flat menor? ____ Re \sharp Major? ____ Sol \flat Major? ____ Do \sharp Major? ____

3. Quina nota és la Dominant dels tons:

Re menor? ____ La Major? ____ Sol \flat menor? ____ Fa menor? ____

4. Ordena les notes i escriu l'escala que formen:

The image shows three musical staves, each with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The first staff contains the following notes: G4 (quarter), F4 (quarter), E4 (quarter), D4 (quarter), C4 (half). The second staff contains: G4 (quarter), F4 (quarter), E4 (quarter), D4 (quarter), C4 (half). The third staff contains: G4 (quarter), F4 (quarter), E4 (quarter), D4 (quarter), C4 (half). To the right of each staff are three empty staves for practice.

5. Escriu aquest ritme en el compàs de sota:

6. Dictat a dues veus (amb alguna imitació):

A blank musical staff consisting of two staves. The top staff has a treble clef (C-clef) and the bottom staff has a bass clef (F-clef). Both staves are empty, with no notes or markings.

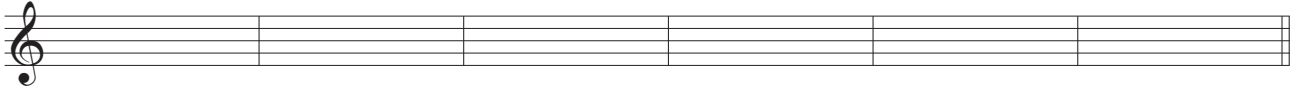
7. Transcriu per a piano la primera frase de la partitura coral de **Die Wollust...** de **J. Brahms** (pàg. 6):

The first measure of the musical score for 'The Rose Tree'. It features a treble and bass staff. The treble staff has a key signature of one sharp (F#) and a 2/4 time signature. The first measure contains a quarter note G4 and an eighth note A4. The bass staff has a key signature of one sharp (F#) and contains a quarter note G2. The measure is separated from the next by a vertical bar line.

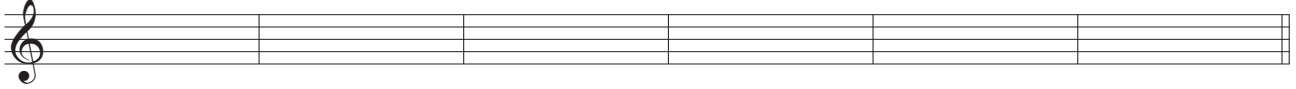
8. Transporta aquesta melodia:

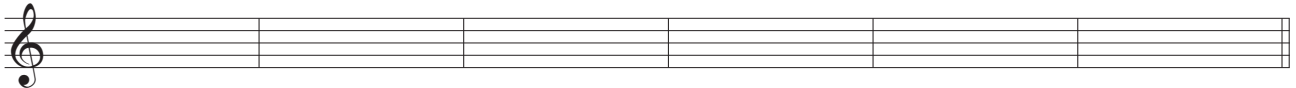
una 3a M inferior

una 3a m superior

una 2a M inferior

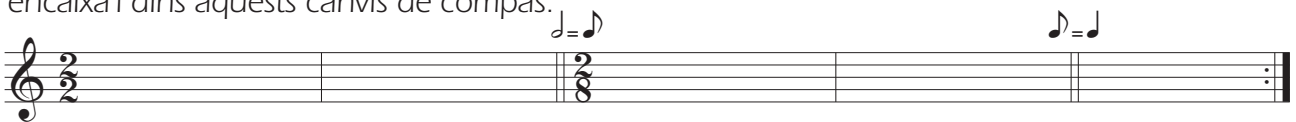
una 2a m superior

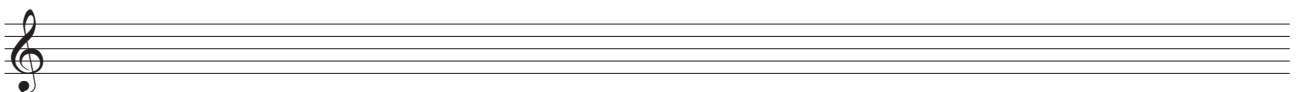
9. Aquest **Cànon** [Nihil Sub Sole] de **L. A. Sabatini**

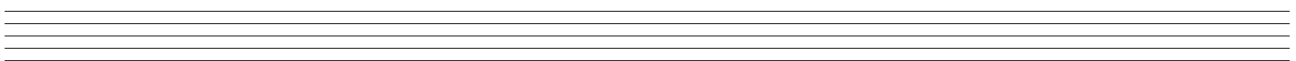
encaixa'l dins aquests canvis de compàs:

transcriu-lo per a clarinet en Si b:

transcriu-lo per a trompa en Fa:

10. Dictat rítmic (amb canvis de compàs):

Entonació – Oïda

Cànon

C. Le Jeune

En quin to està? _____

La sabries transportar a Do M?

Quina clau faràs servir? _____

Ara observeu la partitura original de **Claude Le Jeune** i canteu-la a quatre veus.

DINSIC - MF - GM 2

Fotocopiar els llibres és il·legal.

Chan - tez en ex - ul - ta - ti - on Au Dieu,

Chan - tez en ex - ul - ta - ti - on Au Dieu,

Chan - tez en ex - ul - ta - ti -

Chan - tez en ex - ul -

qui ha - bi - t'en Si - on, qui ha - bi - t'en Si - on.

qui ha - bi - t'en Si - on, ha - bi - t'en Si - on.

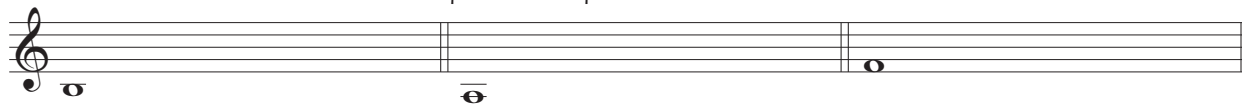
on Au Dieu, qui ha - bi - t'en Si - on.

ta - ti - on Au Dieu, qui ha - bi - - - t'en Si - on.

Canteu per grups els acords següents:

Entona l'acord de 7a Disminuïda a partir d'aquestes notes:

Fes el mateix, però amb l'acord de 7a de Dominant.

Ària núm. 7

J. S. Bach

Fixa't bé en quin to comença aquesta **Ària** de **Bach** i en quin to acaba. Quan creus que hi ha el canvi?

Estampie

S. XIII

l aquesta **Estampie** francesa del s. XIII, per quins tons passa?

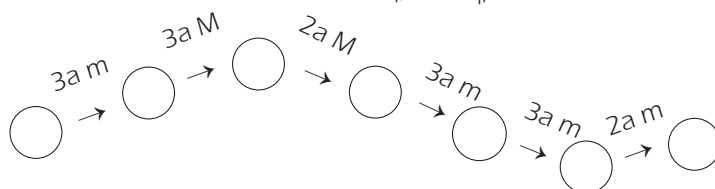
Transporta-la a Mi M i a La M. En quina clau l'has de llegir per fer aquests transports?

Memoritza aquests dos compassos de la dansa anterior i llegeix els dos finals de frase.

Prova d'inventar dues respostes a la pregunta.

Entona aquesta sèrie a partir de les notes: la - re - si - fa \sharp - sol \sharp

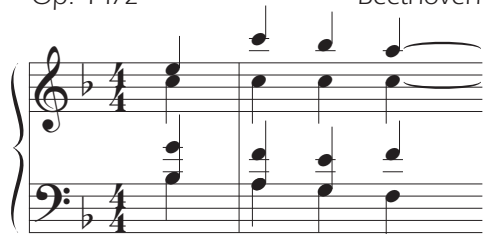
Harmonia

L'ACORD DE SÈPTIMA DE DOMINANT EN TERCERA INVERSIÓ

Busca i analitza els acords de 7a de Dominant que apareixen en aquests fragments:

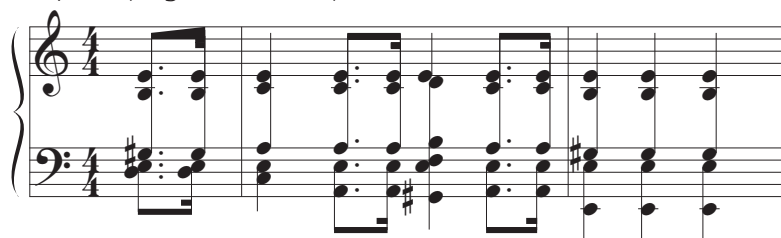
Op. 14/2

Beethoven

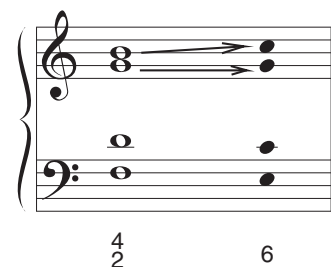
Op. 26 (original en la ♭ m)

Beethoven

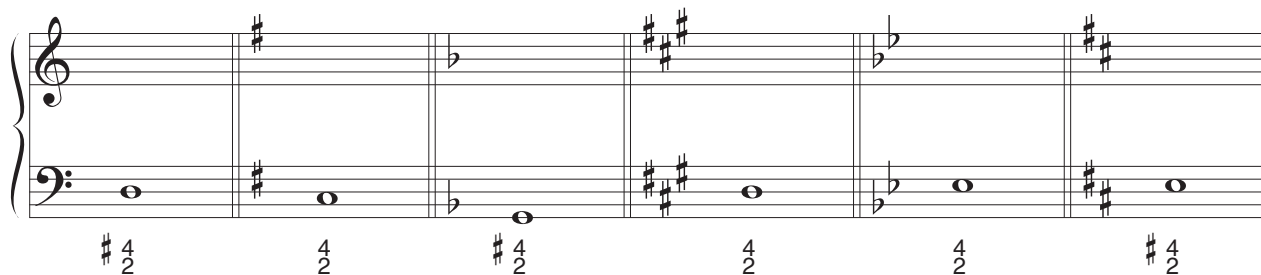

Hauràs observat que al començament de cada fragment apareix l'acord de 7a de Dominant en 3a inversió.

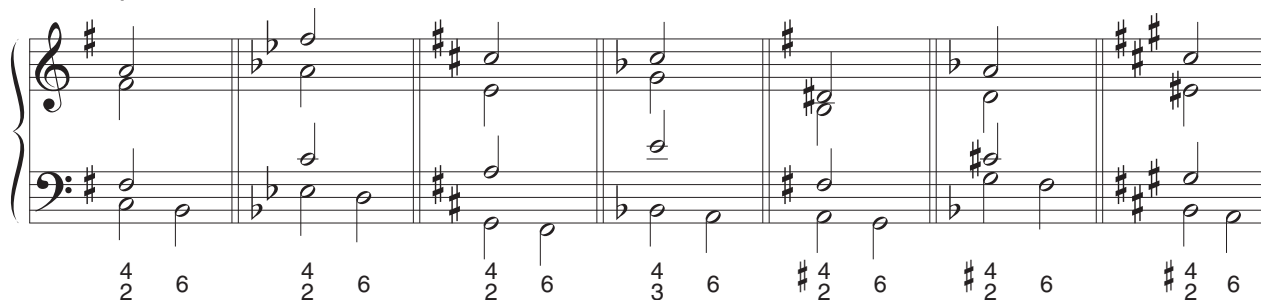
La sèptima de l'acord la trobem al baix. Enllaça amb l'acord de Tònica en 1a inversió; el seu xifrat és $\frac{4}{2}$ o 2 i es presenta complet:

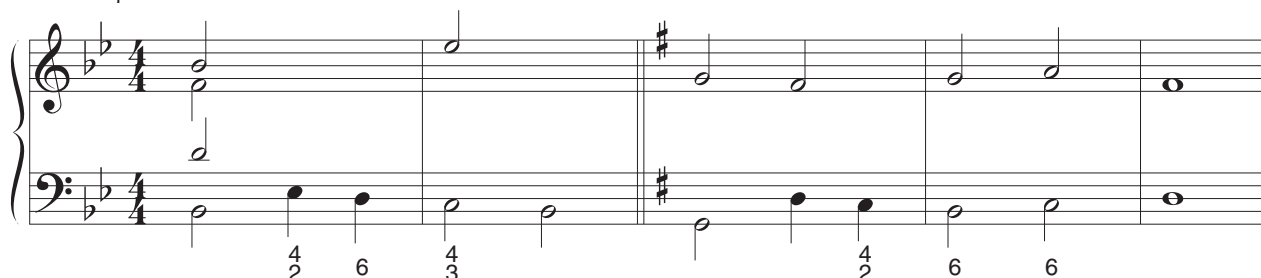
1. Escriu acords de 7a de Dominant en 3a inversió a quatre veus:

2. Enllaça els acords de 7a de Dominant en 3a inversió amb l'acord de Tònica:

3. Completa:

DINSIC - MF • GM 2

Fotocopiar els llibres és il·legal.

DINSIC - MF • GM 2

Fotocopiar els llibres és il·legal.

DINSIC - MF • GM 2

The musical score is for a piece in 2/4 time, featuring a piano accompaniment and a vocal line. The piano part is written in two systems. The first system consists of six measures. The second system also consists of six measures, with the first two measures labeled 'A' and the last two measures labeled 'B'. The vocal line is written in the treble clef and consists of two systems, each with six measures. The key signature has one sharp (F#). The tempo is marked 'Allegretto'.

- DINSIC - MF • GM 2

DINSIC - MF • GM 2

DINSIC - MF • GM 2

DINSIC - MF • GM 2

DINSIC - MF • GM 2

DINSIC - MF • GM 2

- DINSIC - MF • GM 2

3. Completa:

VI

6 6 7

6 6 7

- DINSIC - MF • GM 2

DINSIC - MF • GM 2

10. Completa aquesta seqüència harmònica:

11. Utilitza la cadència trencada al final de cadascuna d'aquestes melodies:

12. Inventa una frase amb una cadència trencada al mig i una cadència autèntica o perfecta al final:

Anàlisi i creativitat

EL CONCERT

És una obra instrumental que consta de tres moviments: **Allegro, Adagio, Allegro**. El primer moviment té l'estructura de la forma sonata.

El concert va ser creat per al lluïment dels instrumentistes virtuoses, que dialoguen amb l'orquestra.

En els concerts, els solistes acostumen a tenir una part de **solo**, on poden mostrar el seu virtuosisme. Aquesta part s'anomena **cadència**.

Concert per a violí

F. Mendelssohn

Allegro molto appassionato

The image shows the first six measures of the first movement of Mendelssohn's Violin Concerto. The score is written for a full orchestra and a solo violin. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 2/2. The tempo is marked 'Allegro molto appassionato'. The instruments and their parts are as follows:

- Flauti**: Rests in all measures.
- Oboi**: Rests in all measures.
- Clarineti in A**: Play a sustained octave G (marked with '8') in all measures, starting with a piano (*p*) dynamic.
- Fagotti**: Play a sustained octave G (marked with '8') in all measures, starting with a piano (*p*) dynamic.
- Corni in E**: Rests in all measures.
- Trombe in E**: Rests in all measures.
- Timpani in E. H.**: Play a rhythmic pattern of quarter notes (G, B, D, G) in measures 1-3, then rests in measures 4-6.
- Violino principale**: Enters in measure 4 with a melodic line, starting with a piano (*p*) dynamic.
- Violino I**: Play a continuous eighth-note accompaniment in all measures, starting with a piano (*p*) dynamic.
- Violino II**: Play a continuous eighth-note accompaniment in all measures, starting with a piano (*p*) dynamic.
- Viola**: Play a continuous eighth-note accompaniment in all measures, starting with a piano (*p*) dynamic.
- Bassi**: Play a rhythmic pattern of quarter notes (G, B, D, G) in measures 1-3, then rests in measures 4-6, marked *pizz.*

- Escolta aquest fragment del primer temps del **Concert per a violí** de **Mendelssohn**, intentant seguir la partitura.
- Observa la distribució dels instruments, així com els efectes dels instruments transpositors.
- Canta la melodia del violí solista, fent els teus arranjaments amb la tessitura.
- Escribe les funcions tonals dels deu primers compassos.

Índex general

Presentació	3
Estructura formal del llibre	4
Quadre de continguts	5
UNITAT 1	
Lectura	6
Ritme	12
Exercicis	13
Entonació-oïda	15
Harmonia	17
Anàlisi i creativitat	19
UNITAT 2	
Lectura	22
Ritme	29
Exercicis	31
Entonació-oïda	32
Harmonia	36
Anàlisi i creativitat	38
UNITAT 3	
Lectura	40
Ritme	47
Exercicis	50
Entonació-oïda	52
Harmonia	54
Anàlisi i creativitat	56
UNITAT 4	
Lectura	58
Ritme	70
Exercicis	71
Entonació-oïda	73
Harmonia	75
Anàlisi i creativitat	78
UNITAT 5	
Lectura	81
Ritme	91
Exercicis	93
Entonació-oïda	94
Harmonia	96
Anàlisi i creativitat	100

UNITAT 6

Lectura	102
Ritme.....	111
Exercicis.....	113
Entonació-oïda	115
Harmonia	117
Anàlisi i creativitat	121

UNITAT 7

Lectura	123
Ritme.....	127
Exercicis.....	129
Entonació-oïda	130
Harmonia	132
Anàlisi i creativitat	135

UNITAT 8

Lectura	140
Ritme.....	148
Exercicis	149
Entonació-oïda	151
Harmonia	153
Anàlisi i creativitat	156

Resums teòrics.....	157
----------------------------	------------